

Voorkomen wolvenschade:

1. De Bij12 site
2. Wat wetenschappelijk onderbouwing
3. Het artikel Wet Dieren
4. Wolfwerende noodset

1. Bij12 website mogelijke maatregelen

- Ophokken van vee in nachthok/kraal
- Afrasteringen
- Kuddebewakingshonden
- Visuele middelen (Vlaggen en linten **tijdelijke maatregel**)
- Overige middelen (halsbanden, geurmiddelen, lichtsensoren en (aluminium) strips etc: De werking van bovenstaande middelen is niet altijd aangetoond en **dus betwistbaar.**)

2. Wetenschappelijke onderbouwing:

Wageningen Environmental Research Rapport 3107

Elektrische rasters blijken volgens Khorozyan & Waltert (2019) en Bruns et al. (2020) de **doeltreffendste veebeschermingsmaatregel**, met een langdurig effect en een sterke predatievermindering. Bij een goede installatie en onderhoud ligt de effectiviteit van elektrische afsluitingen op nagenoeg 100%; bij kleinschalige exploitaties of hobbyhouders is dit veruit de doeltreffendste maatregel (Bruns et al., 2020). Criteria voor wat een wolfwerende elektrische afsluiting inhoudt, verschillen echter van land tot land, en soms zelfs binnen één land (Reinhardt et al., 2012). Elektrische afsluitingen zijn echter ook relatief gevoelig voor mankementen en hoe groter een af te sluiten perceel is, hoe groter de kans op een mankement. Er blijkt echter geen aversieve conditionering gepaard te gaan met elektrificeerbare afsluitingen: wanneer elektrische spanning wegvalt als gevolg van een mankement (en de bestraffing ook verdwijnt) herneemt predatie relatief makkelijk. Er is dus waarschijnlijk enkel aversieve conditionering op het aanwezig zijn van elektrische spanning, die mogelijk waargenomen kan worden door wolven zonder rechtstreeks contact.

De inzet van **kuddebewakingshonden** wordt algemeen als **redelijk efficiënt** geëvalueerd (Van Eeden et al., 2018; Bruns et al., 2020; Van Bommel, 2020b), maar de **efficiëntie hangt sterk af van de grootte van de te bewaken kudde, het aantal**

honden ten opzichte van de grootte van de roedel wolven, de training van de honden en de interactie met de herder. In Frankrijk worden kuddebewakingshonden (en andere maatregelen) doorgaans ingezet in combinatie met nachtkralen, al dan niet geëlektrificeerd, en/of met de aanwezigheid van een herder (Rossi et al., 2012). **Voor de Duitse situatie, die relatief goed overeenkomt met de Nederlandse, adviseren Bruns et al. (2020) het gebruik van elektrische rasters en, voor grotere kuddes schapen, dit te combineren met kuddebewakingshonden.** Hoewel Rossi et al. (2012) vermelden dat kuddebewakingshonden minder geschikt lijken om kuddes runderen te bewaken als gevolg van een meer verspreide begrazingswijze ten opzichte van schapen, identificeren Gehring et al. (2010) kuddebewakingshonden als zeer effectief voor bescherming van runderen.

Halsbanden voor schapen die bij een aanval een luid ultrasoon signaal uitzenden, zijn verkrijgbaar in de handel, maar hebben hun **doeltreffendheid nooit bewezen**. (Voor details, zie Mergeay et al. (2019).)

Verjaging van wolven heeft als doel het vertoonde ongewenste gedrag in de toekomst te ontmoedigen en te elimineren, doordat de verjaagde wolven de negatieve ervaring kunnen linken aan hun gedrag. Dit maakt verjagen van wolven die geïnteresseerd zijn in vee **niet efficiënt: wolven associëren de verjaging met mensen, niet met het vee zelf**. Hoewel verjaging dan kan zorgen voor een lokaal effect is het gedrag zelf niet veranderd. Er is hooguit een conditionering tegen mensen. Dit kan evenwel nuttig zijn indien het vee duidelijk in de buurt van mensen voorkomt.

3. Wet Dieren

5.1.2e

Brigadier van politie zegt in een mail van 29 febr 24.

“Meldingen mbt door (mogelijk) de wolf gedode schapen ed hebben wij niet zo vaak mee van doen. De boeren weten zelf de routing. Onderstaand artikel geeft weer dat zij bescherming moeten bieden aan hun vee, ook tegen roofdieren. Voor zover ik weet is daar nog geen jurisprudentie over”

Artikel 2.2, lid 8 Wet dieren

In verband met

Artikel 1.6 lid 3 Besluit houders van dieren.

3 Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo **nodig roofdieren**.

4. Noodset

In de Provincie Gelderland kan je subsidie krijgen voor wolfwerende maatregelen en er bestaat een wolfwerende noodset (zie hieronder)

GEBIEDSCOMMISSIE

Preventie
Wolvenschade
Gelderland

FACTSHEET – SEPTEMBER 2023

Snelle bescherming nodig tegen de wolf? Vraag bij de provincie Gelderland een wolfwerende noodset

Uitgifteprocedure noodsets

- Verspreid over de provincie zijn de wolfwerende noodsets beschikbaar. Dierhouders kunnen deze lenen als er wolven in de buurt zijn waargenomen.
- De dierhouder kan van maandag tot en met vrijdag van 8.30 uur tot 16.30 uur telefonisch contact opnemen. Voor klachten, calamiteiten of incidenten kan dit 24 uur per dag, 7 dagen per week. Telefoon: 026 359 99 99.
- Het gaat om het uitlenen van materiaal dat door de gebruiker zelf moet worden gehaald, opgezet, afgebroken en teruggebracht. Meestal zijn er vrijwilligers beschikbaar om daarbij te helpen. De provincie kan geen garanties geven voor hulp bij het plaatsen van noodsets, maar bij behoefte proberen we gebruiker en vrijwilligers wel in contact te brengen.
- Bij het uitlenen van een noodset tekent de dierhouder een uitleen-overeenkomst met daarin gegevens over de duur van uitleening (standaard 2 weken), eigen risico en verantwoordelijkheden.
- Een noodset bestaat uit:
 - 8 flexinetten (50 m)
 - 1 zware kwaliteit schrikdraadapparaat op accu
 - 2 aardpennen van 1 meter
- Accu's, accuopladers en voltmeters maken vanwege foutgevoeligheid geen onderdeel uit van de noodsets. Dit behoort over het algemeen tot de standaarduitrusting van een dierhouder.
- Bij het uitlenen van een noodset ontvangt de veehouder een informatiemap met instructies.
- Op korte termijn is er telefonisch overleg met de wolvenconsulent, waarbij er gekeken wordt naar blijvende oplossingen.

SAMEN NAAR EFFECTIEVE PREVENTIEVE MAATREGELEN

Bron: Gebiedsgericht preventieplan wolvenschade Veluwe Meer informatie: wolvencommissie@gelderland.nl

Aan de informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend. Raadpleeg het preventieplan voor nadere voorwaarden en de website van de provincie Gelderland over de definitieve subsidieregeling.

Van: 5.1.2e @politie.nl> **Namens** OON - District Gelderland-Midden - Dierenpolitie

Verzonden: donderdag 29 februari 2024 16:50

Aan: 5.1.2e @politie.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>

CC: 5.1.2e @politie.nl>

Onderwerp: RE: Binnengekomen melding

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2i @politie.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Hallo

Meldingen mbt door (mogelijk) de wolf gedode schapen ed hebben wij niet zo vaak mee van doen.
De boeren weten zelf de routing.
Onderstaand artikel geeft weer dat zij bescherming moeten bieden aan hun vee, ook tegen roofdieren.
Voor zover ik weet is daar nog geen jurisprudentie over

Artikel 2.2, lid 8 Wet dieren

In verband met

Artikel 1.6 lid 3 Besluit houders van dieren.

3Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.

5.1.2e

Brigadier van politie
Coördinator milieu Riv-west
Coördinator dierenpolitie GLM

5.1.2e of 0900 - 8844

Politie I Eenheid Oost-Nederland| District Gelderland-midden
Bezoekadres, 6662AV Elst (Gld)
Postbus, postcode en plaats

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 oktober 2022 10:06
Aan: 5.1.2e
CC: communicatie
Onderwerp: FW: Wolf
Bijlagen: IMG-20221003-WA0005.jpeg

Er zijn 3 schapen 95% zeker gedood door een wolf.

5.1.2e is op de hoogte

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e @renkum.nl>
Verzonden: dinsdag 4 oktober 2022 17:09
Aan: 5.1.2e @renkum.nl>
Onderwerp: Wolf

Hallo 5.1.2e,

Wolf is in Renkum weer actief en heeft 3 schapen dood gebeten en deels opgegeten
Gisteravond 3 oktober kwam mij het bericht via de meldkamer/valwildpiket .
Hierop ben ik ter plaatse geweest in afwachting van Bij 12 die een schade expert heeft laten komen voor afname
dna, zij waren binnen het uur op locatie nadat eigenaar schapen gemeld had aan Bij 12.
Kadavers zijn afgevoerd via eigenaar van de schapen en worden opgehaald door Rendac.
Volgens de aanwezige Landbouwschade expert is het 95% zeker van wolf afkomstig dna moet nog 100 %
bevestiging geven.
Locatie schade is doorgegeven als 5.1.2e , zandpad richting de Boshoeve in Wolfheze weiland aldaar
van familie 5.1.2e als ik me niet vergist.

Mocht hier publiciteit over komen ben je vast op de hoogte.

Aantal veehouders van schapen en runderen heb ik inmiddels geïnformeerd over dit voorval alsmede Gelders
Landschap en Staatsbosbeheer.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | Handhaving | Veiligheid.
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag

Gemeente Renkum
Telefoon (026) 33 48 111
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Voor digitale communicatie gelden er regels. Kijk hiervoor op www.renkum.nl/digitaal

donderdag

<https://www.gld.nl/nieuws/8111602/hier-willen-ze-wolfwerende-rasters-verplichten-voor-schapenhouders>

21:09 ✓✓

Marinka Mulder

Je maakt wat los! Goed stuk wel toch?

21:12

Marinka Mulder

ⓘ Dit bericht is verwijderd.

21:19

Marinka Mulder

Gemeente broedt op acties om veehouder aan te pakken die schaap ni...

De gemeente Renkum wil weten of het mog...
www.gelderlander.nl

Gemeente broedt op acties om veehouder aan te pakken die schaap niet goed beschermt tegen wolf

<https://www.gelderlander.nl/arnhem/gemeente-broedt-op->

College-app Renkum...

Agnes, Daniëlle, Marcel, Mari...

[beschermtegenwolf.nl/5.1.2e/](#)

21:20

Ja maakt zeker wat los. 22:17 ✓✓

Kreeg al een boze 5.1.2e op
bezoek in Wolfheze. 22:17 ✓✓Kop van de Gelderlander is
uiteraard zonder nuance.

22:17 ✓✓

Subkop bedoel ik 22:18 ✓✓

Marinka MulderHaha ik heb al vragen wat nu het
FORMELE STANDPUNT IS VAN DE
PVDA OVER DE WOLF (op die
toon)

22:19

Ja snap ik 22:20 ✓✓

Marinka Mulder

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 12:48
Aan: Joa Maouche
Onderwerp: RE: Persgesprek plannen
Bijlagen: Voorkomen schade wolf.docx

Joa,
Is dit voldoende?
Ik hoor het wel als je nog vragen hebt.

5.1.2e

Van: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 10:32
Aan: communicatie <communicatie@renkum.nl>
CC: 5.1.2e @renkum.nl; 5.1.2e @renkum.nl
Onderwerp: Persgesprek plannen

Hallo collega's,

Ik heb contact gehad met de Gelderlander, met de vraag of ze het interessant vinden om een gesprek te plannen over participatie beleid en onderzoek mbt voorkomen van onbeschermden schapen e.d.

Op beide onderwerpen is het antwoord ja. Dus ik zou graag voor volgende week een persgesprek plannen. Zouden jullie dit willen voorbereiden?

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: communicatie
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 15:20
Aan: 5.1.2e Joa Maouche
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Persgesprek plannen

Ja, dat kunnen we regelen!

@ 5.1.2e, kun jij helpen een moment te vinden in de tweede helft van de week? Dan kunnen we de pers op tijd uitnodigen.
Een uur in totaal lijkt me voldoende, voor beide onderwerpen een half uur. Zou mooi zijn als 5.1.2e en 5.1.2e erbij kunnen zijn.

Een vraag die ik nog wel heb: de wolf is het domein van de provincie, toch? Wat hebben wij daar precies in te zeggen of te doen? Waarom gaan wij daarover iets tegen de pers zeggen?

Ik hoor het graag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | *Communicatieadviseur | Dienstverlening & Bedrijf*
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Gemeente Renkum

Gemeente Renkum
Telefoon (026) 33 48 111
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Voor digitale communicatie gelden er regels. Kijk hiervoor op
www.renkum.nl/digitaal

Van: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 10:32
Aan: communicatie <communicatie@renkum.nl>
CC: 5.1.2e @renkum.nl; 5.1.2e @renkum.nl
Onderwerp: Persgesprek plannen

Hallo collega's,

Ik heb contact gehad met de Gelderlander, met de vraag of ze het interessant vinden om een gesprek te plannen over participatie beleid en onderzoek mbt voorkomen van onbeschermde schapen e.d.

Op beide onderwerpen is het antwoord ja. Dus ik zou graag voor volgende week een persgesprek plannen. Zouden jullie dit willen voorbereiden?

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: Joa Maouche
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 13:55
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Persgesprek plannen

Nog niet,
Dat het ik aan communicatie geveaagd

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: 5.1.2e @renkum.nl>
Verzonden: Friday, March 1, 2024 10:37:12 AM
Aan: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
CC: 5.1.2e @renkum.nl>
Onderwerp: RE: Persgesprek plannen

Joa,
Wanneer staat dit gepland?
5.1.2e

Van: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 10:32
Aan: communicatie <communicatie@renkum.nl>
CC: 5.1.2e @renkum.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>
Onderwerp: Persgesprek plannen

Hallo collega's,

Ik heb contact gehad met de Gelderlander, met de vraag of ze het interessant vinden om een gesprek te plannen over participatie beleid en onderzoek mbt voorkomen van onbeschermden schapen e.d.

Op beide onderwerpen is het antwoord ja. Dus ik zou graag voor volgende week een persgesprek plannen. Zouden jullie dit willen voorbereiden?

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: Joa Maouche
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 16:42
Aan: communicatie; 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Persgesprek plannen

Hoi 5.1.2e,

Dank dat je het op wil pakken. De Wolf is zaak van de provincie, maar vanuit het perspectief van dierenwelzijn wil ik (opgeroepen door GL in de raad) onderzoeken wat wij zelf kunnen doen om te voorkomen dat schapen zonder wolfwerende omheining in officieel wolvegebied gezet kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
 Wethouder

Van: communicatie <communicatie@renkum.nl>
Verzonden: Friday, March 1, 2024 3:19:30 PM
Aan: 5.1.2e @renkum.nl; Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
CC: 5.1.2e @renkum.nl; 5.1.2e @renkum.nl
Onderwerp: RE: Persgesprek plannen

Ja, dat kunnen we regelen!

@ 5.1.2e, kun jij helpen een moment te vinden in de tweede helft van de week? Dan kunnen we de pers op tijd uitnodigen.
 Een uur in totaal lijkt me voldoende, voor beide onderwerpen een half uur. Zou mooi zijn als 5.1.2e en 5.1.2e erbij kunnen zijn.

Een vraag die ik nog wel heb: de wolf is het domein van de provincie, toch? Wat hebben wij daar precies in te zeggen of te doen? Waarom gaan wij daarover iets tegen de pers zeggen?

Ik hoor het graag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | Communicatieadviseur | Dienstverlening & Bedrijf
 Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Gemeente Renkum
 Telefoon (026) 33 48 111
 Postbus 9100
 6860 HA Oosterbeek
 Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Voor digitale communicatie gelden er regels. Kijk hiervoor op
www.renkum.nl/digitaal

Van: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 10:32
Aan: communicatie <communicatie@renkum.nl>

cc: [redacted] 5.1.2e [redacted]@renkum.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted]@renkum.nl>

Onderwerp: Persgesprek plannen

Hallo collega's,

Ik heb contact gehad met de Gelderlander, met de vraag of ze het interessant vinden om een gesprek te plannen over participatie beleid en onderzoek mbt voorkomen van onbeschermden schapen e.d.

Op beide onderwerpen is het antwoord ja. Dus ik zou graag voor volgende week een persgesprek plannen. Zouden jullie dit willen voorbereiden?

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: Joa Maouche
Verzonden: dinsdag 12 maart 2024 13:45
Aan: Staf; 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Reactie rondvraag - de wolf

Hoi 5.1.2e,

Even kort, ik heb een intern onderzoek in mijn hoofd. Vooral gericht op wat er wel of niet kan mbt de omgevingswet. Dit hoeft dus niets te kosten. Ook overleg met NVWA, politie etc is iets wat we intern kunnen oppakken.

Groet
Joa

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: Staf <staf@renkum.nl>
Verzonden: Tuesday, March 12, 2024 1:20:28 PM
Aan: 5.1.2e@renkum.nl>
CC: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>; 5.1.2e@renkum.nl>; 5.1.2e@renkum.nl>
Onderwerp: Reactie rondvraag - de wolf

Goedemiddag

Zojuist zijn er vragen ingediend door de fractie van RRR over **de wolf** die gesteld gaan worden tijdens de **rondvraag op 12-3-2024**.

1. *"Zijn de schokkende bevindingen in de brief die ontvingen van Advocaat 5.1.2e feitelijk juist?"*
2. *Gaat over de intenties van de wethouder die we mochten vernemen uit de pers met betrekking tot het vervolgen cq. juridische stappen van cq. tegen een schapenhouder in Heelsum naar aanleiding van wederom een grote aanslag door vermoedelijk een wolf op een schaapskudde binnen onze gemeente*
 - a. *Wat is de intentie van de wethouder met dit juridisch traject?*
 - b. *Wat zijn de verwachte kosten voor dit traject, rekening houdend met een waarschijnlijk lang traject, rechtbank, raad van state, Europees hof etc*
 - c. *Waar worden deze kosten uit betaald, is er dekking?*
 - d. *Wordt in dit traject ook de aansprakelijkheid van schapenhouders meegenomen als de wolf door eventuele wolf-werende maatregelen een ander, mogelijk menselijk, slachtoffer kiest in de directe omgeving.*
 - e. *Mogelijk nog andere vragen die we gaan stellen in deze"*

Zou jij een reactie op deze vragen willen voorbereiden en af willen stemmen met de portefeuillehouder? Mocht de reactie door een andere collega voorbereid worden, horen we dat uiteraard graag.

Alvast bedankt voor de reactie. Mochten er verder vragen zijn over het proces, voel je vrij deze te stellen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e | Bestuursadviseur | Concernstaf

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Gemeente Renkum
Telefoon: (026) 33 48 111
Mobiel: 5.1.2e
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 28 februari 2024 13:54
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Reactie vragenuur - wolf - 28-2-2024

Joa, relevante informatie:
De beschermingsmaatregelen (ook met provinciale subsidie)

- Ophokken van vee in nachthok/kraal
- Afrasteringen
- Kuddebeschermingshonden
- Visuele middelen
- Overige middelen (b.v. geurmiddelen en halsbanden)

Het artikel Artikel 306a

Hij die een dier op een mens of op een ander dier aanhitst, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Juridische info:

Ik heb geen jurisprudentie gevonden over het bestuursrechtelijk aanspreken van een houder op nalatigheid van bescherming vee.

De NVWA hoeft niet handhavend op te treden richting een schapenboer in Drenthe, wiens vee meermaals is aangevallen door een wolf. Dat heeft de voorzieningenrechter van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) vandaag bepaald in een zaak die was aangespannen door Animal Rights. De betreffende schapenboer heeft gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kon worden om aanvallen op zijn schapen te voorkomen, oordeelde de rechter. Terecht, vindt LTO, omdat boeren zich altijd inspinnen om hun dieren te beschermen.

Van: Staf <staf@renkum.nl>
Verzonden: woensdag 28 februari 2024 12:26
Aan: 5.1.2e @renkum.nl>
CC: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>
Onderwerp: Reactie vragenuur - wolf - 28-2-2024
Urgentie: Hoog

Goedemiddag 5.1.2e

Zojuist zijn er vragen aangekondigd over **de wolf** door de fractie van GroenLinks die gesteld gaan worden tijdens het **vragenuurtje op 28-2-2024**.

“Uit recente berichtgeving in de media over het beschermen van vee tegen aanvallen van de wolf, blijkt dat dit zeer succesvol is, mits goed uitgevoerd. In België neemt het aantal gedode schapen zelfs al af, en ook in Nederland zijn er talloze voorbeelden van goed beschermde schapen midden op de Veluwe, waar zich nog geen incidenten hebben voorgedaan. Kan de wethouder aangeven welke middelen wij hebben om dieren in onze gemeente goed te beschermen? Kunnen wij als gemeente iets met de nieuwe wet dierenmishandeling van waaruit een houdverbod mogelijk is? En is hij voornemens actie te ondernemen?”

Zouden je een reactie op deze vragen willen voorbereiden en af willen stemmen met de portefeuillehouder? Mocht de reactie door een andere collega voorbereid worden, horen we dat uiteraard graag.

Alvast bedankt voor de reactie. Mochten er verder vragen zijn over het proces, voel je vrij deze te stellen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e | Bestuursadviseur | Concernstaf

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Gemeente Renkum
Telefoon: (026) 33 48 111
Mobiel: 5.1.2e
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 januari 2024 12:36
Aan: Staf
CC: Joa Maouche; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Vraag vragenuur vanavond - wolf

1. Ja het betreft een rund van 17 mnd oud van de boerderij Veld en Beek op . De melding is 9 januari gedaan.
2. Er is nog geen uitslag bekend.
3. Het betreft inschaling bij natuurmonumenten. De overige dieren gaan nu eerst elders staan om een wat grotere groep te formeren. De leergedachte van de boer en nat mon. Is dat de koeien en de wolven nog moeten leren (dat een wolf niet lief is en dat een koe van zich af slaat.

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: Staf <staf@renkum.nl>
Sent: Tuesday, January 16, 2024 11:41:58 AM
To: 5.1.2e @renkum.nl>
Cc: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>
Subject: Vraag vragenuur vanavond - wolf

Goedemorgen 5.1.2e

Zojuist zijn er vragen ingediend over **de aanval van een wolf of wolven op een koe in de uiterwaarde bij kasteel Doorwerth** die gesteld gaan worden tijdens de **rondvraag op 16 januari 2024**.
Zou jij een reactie op deze vragen willen voorbereiden en af willen stemmen met de portefeuillehouder?

Vragen:

- *“Is deze recente aanval bekend bij het college?*
- *Is de uitslag van het onderzoek van Bij12 al bekend en was het een wolf of wolven?*
- *Zo ja, welke maatregelen zijn er genomen?*
- *Wat is het communicatieprotocol van de gemeente Renkum bij aanvallen door de wolf in onze gemeente?*
- *Is er gevaar voor mens en huisdier door deze wolf of wolven als de aanvallen zo dicht bij bebouwde kom plaatsvinden?”*

Mocht de reactie door een andere collega voorbereid worden, horen we dat uiteraard graag.

Alvast bedankt voor de reactie. Mochten er verder vragen zijn over het proces, voel je vrij deze te stellen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e | Bestuursadviseur | Concernstaf

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Gemeente Renkum
Telefoon: (026) 33 48 111
Mobiel: 5.1.2e

Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 januari 2024 12:45
Aan: Staf
CC: Joa Maouche; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Vraag vragenuur vanavond - wolf

Ik ben nog niet klaar.

3. Het is vooral in de maand januari voor wolven lastig om aan eten te komen. De Wolf zal of zelf schade hebben opgelopen of hij heeft zoals dat in de natuur gaat de zwakke broeder er uit gehaald. De boer komt niet dagelijks bij dit vee, dus het kan een rund met wat verminderde conditie zijn geweest.
4. Er is geen protocol De veehouders weten zelf erg goed hoe het zit.
5. Er is geen reden aan te nemen dat de wolf mensen aanvalt. Er zijn heel erg weinig meldingen daarvan in Europa. Kleine Huisdieren kunnen slachtoffer worden, dus zorg voor voldoende beschermende maatregelen.

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: 5.1.2e @renkum.nl>
Sent: Tuesday, January 16, 2024 12:36:19 PM
To: Staf <staf@renkum.nl>
Cc: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>
Subject: Re: Vraag vragenuur vanavond - wolf

1. Ja het betreft een rund van 17 mnd oud van de boerderij Veld en Beek op . De melding is 9 januari gedaan.
2. Er is nog geen uitslag bekend.
3. Het betreft inschaling bij natuurmonumenten. De overige dieren gaan nu eerst elders staan om een wat grotere groep te formeren. De leergedachte van de boer en nat mon. Is dat de koeien en de wolven nog moeten leren (dat een wolf niet lief is en dat een koe van zich af slaat.

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: Staf <staf@renkum.nl>
Sent: Tuesday, January 16, 2024 11:41:58 AM
To: 5.1.2e @renkum.nl>
Cc: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>; 5.1.2e @renkum.nl>
Subject: Vraag vragenuur vanavond - wolf

Goedemorgen 5.1.2e

Zojuist zijn er vragen ingediend over **de aanval van een wolf of wolven op een koe in de uiterwaarde bij kasteel Doorwerth** die gesteld gaan worden tijdens de **rondvraag op 16 januari 2024**.

Zou jij een reactie op deze vragen willen voorbereiden en af willen stemmen met de portefeuillehouder?

Vragen:

- *“Is deze recente aanval bekend bij het college?*
- *Is de uitslag van het onderzoek van Bij12 al bekend en was het een wolf of wolven?*
- *Zo ja, welke maatregelen zijn er genomen?*
- *Wat is het communicatieprotocol van de gemeente Renkum bij aanvallen door de wolf in onze gemeente?*
- *Is er gevaar voor mens en huisdier door deze wolf of wolven als de aanvallen zo dicht bij bebouwde kom plaatsvinden?”*

Mocht de reactie door een andere collega voorbereid worden, horen we dat uiteraard graag.

Alvast bedankt voor de reactie. Mochten er verder vragen zijn over het proces, voel je vrij deze te stellen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e | Bestuursadviseur | Concernstaf

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Gemeente Renkum
Telefoon: (026) 33 48 111
Mobiël: 5.1.2e
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 oktober 2022 12:49
Aan: Joa Maouche
Onderwerp: RE: Wolf 3 schapen

Joa,
De benadeelde was 5.1.2e uit Valburg.
Hij had een enkel draadje gehanteerd en dus geen wolf-werende afrastering.
Waarschijnlijk zijn de schapen niet meer aanwezig.
Het telefoonnummer van 5.1.2e is 5.1.2e.
Geef zelf maar even aan bij 5.1. of er alsnog een afspraak mot komen.
Groet 5.1.

Van: Joa Maouche <j.maouche@renkum.nl>
Verzonden: woensdag 5 oktober 2022 11:50
Aan: 5.1.2e @renkum.nl>
Onderwerp: Re: Wolf 3 schapen

Hi 5.1.2e

Zou jij kunnen organiseren dat ik daar lang kan gaan? Wil graag met de eigenaar praten.

Groet
Joa

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 5 okt. 2022 om 10:03 heeft 5.1.2e @renkum.nl> het volgende geschreven:

Joa,
Er is voor 95% zeker weer wolvenschade in Renkum: 3 schapen 5.1.2e richting Boshoeve.
Groet 5.1.

Van: 5.1.2e @renkum.nl>
Verzonden: dinsdag 4 oktober 2022 17:09
Aan: 5.1.2e @renkum.nl>
Onderwerp: Wolf

Hallo 5.1.2e

Wolf is in Renkum weer actief en heeft 3 schapen dood gebeten en deels opgegeten
Gisteravond 3 oktober kwam mij het bericht via de meldkamer/valwildpiket .
Hierop ben ik ter plaatse geweest in afwachting van Bij 12 die een schade expert heeft laten komen voor afname dna, zij waren binnen het uur op locatie nadat eigenaar schapen gemeld had aan Bij 12.
Kadavers zijn afgevoerd via eigenaar van de schapen en worden opgehaald door Rendac.
Volgens de aanwezige Landbouwschade expert is het 95% zeker van wolf afkomstig dna moet nog 100 % bevestiging geven.
Locatie schade is doorgegeven als 5.1.2e, zandpad richting de Boshoeve in Wolfheze weiland aldaar van familie 5.1.2e als ik me niet vergist.

Mocht hier publiciteit over komen ben je vast op de hoogte.

Aantal veehouders van schapen en runderen heb ik inmiddels geïnformeerd over dit voorval alsmede Gelders Landschap en Staatsbosbeheer.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | Handhaving | Veiligheid.

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag

Gemeente Renkum
Telefoon (026) 33 48 111
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Voor digitale communicatie gelden er regels. Kijk hiervoor op www.renkum.nl/digitaal

Van: Joa Maouche
Verzonden: vrijdag 8 maart 2024 09:31
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Gesprek met LTO

Hoi 5.1.

Zou jij contact op willen nemen met 5.1.2e om spoedig een gesprek te plannen over mijn uitspraken mbt bescherming landbouw huisdieren voor de Wolf? De boeren zijn behoorlijk boos op mij, dus goed om dat gesprek te hebben. Dit kan dan in plaats komen van het jaarlijkse gesprek met de boeren die over een maand gepland staat.

Met vriendelijke groet,

Joa Maouche
Wethouder

Van: griffie
Verzonden: vrijdag 28 oktober 2022 11:26
Aan: Agnes Schaap; 5.1.2e Danielle van Bentem; 5.1.2e
 5.1.2e Joa Maouche; 5.1.2e Marinka Mulder
CC: Juul Cornips; 5.1.2e
Onderwerp: Mondelinge vragen GroenLinks over de wolf tbv vragenuurtje raadsvergadering
Bijlagen: Mondelinge vragen GroenLinks voor de raad van 31 oktober 2022.docx
Urgentie: Hoog

Beste collegeleden,

Hieronder treffen jullie vragen aan van de fractie van GroenLinks.

NB. Het vragenuurtje staat woensdag op de raadsagenda.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | Secretaresse | Griffie

Werkdagen: dinsdag, woensdag, donderdag

Gemeente Renkum

Gemeente Renkum
 Telefoon (026) 33 48 111
 Postbus 9100
 6860 HA Oosterbeek
 Bezoekadres Generaal Urquhartlaan 4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Voor digitale communicatie gelden er regels. Kijk hiervoor op www.renkum.nl/digitaal

Van: 5.1.2e <5.1.2e>
Verzonden: donderdag 27 oktober 2022 20:20
Aan: griffie <griffie@renkum.nl>
CC: M. van den Berg <5.1.2e>
Onderwerp: Mondelinge vragen voor de raad over de wolf

Beste griffie,

Wij willen deze mondelinge vragen aanmelden voor de raad van aanstaande maandag. Willen jullie ze ter voorbereiding naar het college sturen. Dank!

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Mondelinge vragen GroenLinks voor de raad van 31 oktober 2022

Afgelopen donderdag (27 oktober) werden 6 dode en meer dan 10 gewonde schapen ontdekt in een weiland in Doorwerth, tussen de Heelsumse beek en de A50. De NVWA onderzoekt de kadavers, en ondanks dat nog niet met 100% zekerheid vaststaat dat het een wolf geweest is die dit heeft gedaan, heeft het er wel alle schijn van. Eerder deze maand was er in onze gemeente al een vergelijkbaar geval bij de Telefoonweg.

Bij de eigenaar van de schapen en de boer op wiens land de schapen tijdelijk liepen, heerst verslagenheid en onmacht. Wij voelen met hen mee, maar we weten tegelijkertijd ook dat de wolf een beschermde diersoort is, die - net als ieder ander dier - het recht heeft om in ons land te leven. We zullen dus wat GroenLinks betreft op zoek moeten naar manieren om MET de wolf SAMEN te leven.

Kan de wethouder aangeven:

1. Of schapenhouders in een geval als dit recht hebben op schadevergoeding, en zo ja hoe dat eruit ziet?
2. Of er ook risico bestaat voor ander buiten lopend vee of dieren, zoals ponies of veulens, kalveren, etcetera? En bestaat daar dan ook een schadevergoeding voor?
3. En misschien wel het meest belangrijk: kan de gemeente dierhouders ook ondersteunen bij het voorkomen van dit soort zaken? Want als het kalf verdrongen is, dempt men de put – of in dit kader, als het schaap dood is, bouwt men een hoog hek – maar mooier zou natuurlijk zijn als er maatregelen genomen kunnen worden voordat er problemen ontstaan. Is het college in gesprek met veehouderijen en anderen die buiten dieren houden om hen te wijzen op te nemen maatregelen en waar nodig te ondersteunen in het aanvragen? Of is het college bereid dit op korte termijn te doen?

Gemeente Renkum

Voorstel aan B&W

Onderwerp	Voorstel aanpak Dierenwelzijnsbeleid		
Voorgestelde beslispunten			
1. De raad voorstellen de volgende kaders mee te geven bij het op te stellen dierenwelzijnsbeleid:			
1. Vaststellen dat het uitvoeren van de wettelijke taak van dierenvervoer en dierenopvang financieel is ingebed bij de gemeente.			
2. Vaststellen dat het aanstaande beleidsproces zich ook richt op preventie van dierenleed.			
3. Vaststellen dat het aanstaande beleidsproces uitwijst hoe de gemeente inwoners met een kleine beurs gaat ondersteunen in het verzorgen en houden van hun huisdieren.			
2. De raad voorstellen de vastgestelde punten in dierenwelzijnsbeleid door B&W uit te laten werken.			
Datum	9 augustus 2023	Ja	Nee
Kenmerk	172225	Openbaar	X
Team	Team Beleid Ruimtelijk Domein	Bevat raadsvoorstel	X
Steller	5.1.2e	Is er een akkoord op dit voorstel gegeven?	
Portefeuillehouder	J. (Joa) Maouche MSc	Ja	Nee Paraaf
Programma begroting	2I	Financieel advies	X
Waar moeten de stukken ondertekend worden?		Juridisch advies	X
Stuk	Paginanummer	P&O advies	X
		Paraaf hoofd	
		Paraaf directeur	
Concerncontroller	5.1.2e		
Secretaris M.J.J. (Marcel) Wagener	Hamervoorstel / Bespreekvoorstel		
Burgemeester en wethouders	Akkoord	Bespreken in college	Paraaf
Burgemeester A.M.J. (Agnes) Schaap	☐	☐	
Wethouder C.D. (Daniëlle) van Bentem	☐	☐	
Wethouder J. (Joa) Maouche MSC	☐	☐	
Wethouder M.A. (Marinka) Mulder	☐	☐	
Datum vergadering			

Agendapunt	
------------	--

Besluit

Voorstel

Dit voorstel bevat de aanpak van het dierenwelzijnsbeleid.

Voorgestelde beslispunten:

1. De raad voorstellen de volgende kaders mee te geven bij het op te stellen dierenwelzijnsbeleid:
 1. Vaststellen dat het uitvoeren van de wettelijke taak van dierenvervoer en dierenopvang financieel is ingebed bij de gemeente.
 2. Vaststellen dat het aanstaande beleidsproces zich ook richt op preventie van dierenleed.
 3. Vaststellen dat het aanstaande beleidsproces uitwijst hoe de gemeente inwoners met een kleine beurs gaat ondersteunen in het verzorgen en houden van hun huisdieren.
2. De raad voorstellen de vastgestelde punten in dierenwelzijnsbeleid door B&W uit te laten werken.

Inleiding

In de Perspectiefnota 2022-2026 staat het opstellen van een dierenwelzijnsbeleid voor 2023 op de agenda, naar aanleiding van het Coalitieakkoord 2018-2022. Er zijn wettelijke kaders waarbinnen een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid geldt, toch heeft het meerwaarde dat de gemeente in haar beleid aandacht besteedt aan dierenwelzijn. Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor dieren binnen de gemeentelijke grenzen en veel besluiten en handelingen van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren. De gemeente heeft meestal een uitvoerende rol, maar heeft door haar beleid een keuze hoeveel ze zich voor dierenwelzijn wil inzetten.

De aanpak van het dierenwelzijnsbeleid bevat vier beslispunten voor de raad, waarvan de eerste drie een keuze bevatten welke onderdelen zullen worden behandeld in het aanstaande dierenwelzijnsbeleid:

1. Vaststellen dat het uitvoeren van de wettelijke taak van dierenvervoer en dierenopvang financieel is ingebed bij de gemeente.
2. Vaststellen dat het aanstaande beleidsproces zich ook richt op preventie van dierenleed.
3. Vaststellen dat het aanstaande beleidsproces uitwijst hoe de gemeente inwoners met een kleine beurs gaat ondersteunen in het verzorgen en houden van hun huisdieren.

Het vierde beslispunt is het voorstel om over de vastgestelde punten een beleid te schrijven.

Argumenten

Onderstaande argumenten horen bij bovenstaande beslispunten voor de raad.

- 1.1 Door onduidelijkheid over de financiële afspraken tussen gemeente en uitvoerende partij kan de uitvoering van de wettelijke taak in het geding komen.

Onderwerp

Voorstel aanpak Dierenwelzijnsbeleid

Datum

9 augustus 2023

Kenmerk

172225

Pagina

2 van 5

- 1.2 De dierenambulance merkt een toenemend aantal ritten door de jaren heen, dit maakt de taak urgenter.
- 2.1 Uit gesprekken met betrokkenen blijkt dat er veel te doen is aan preventie, met zowel laagdrempelige als meer complexe interventies. Dit verbetert dierenwelzijn.
- 2.2 Ook kan het inzetten op preventieve maatregelen op termijn ook de kosten van dierenvervoer en dierenopvang verminderen.
- 2.2 Daarbij geeft inzetten op preventie een goeie invulling voor de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.
- 3.1 Door inwoners met kleine beurs te helpen met de financiële lasten van huisdierbezit wordt het welzijn van hun huisdieren verhoogd. Ze lopen bijvoorbeeld minder lang rond met kwalen, krijgen op tijd hun injecties en worden correct gechipt.
- 3.2 Ook wordt het welzijn van de doelgroep verhoogd, doordat die zorgen worden verlicht. Denk aan voorkomen van schulden, maar ook de emotionele en sociale rol van een huisdier.

Kanttekeningen

In dit voorstel wordt de aandacht gevestigd op drie onderwerpen die wezenlijk zijn voor een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid, maar uit gesprekken met betrokken partijen en onderzoek naar beleid van andere gemeentes blijkt dat dierenwelzijn een groot en complex onderwerp kan worden. Er kunnen dus er tijdens het beleidsproces onderwerpen opduiken die buiten de gestelde kaders vallen. Er wordt iets ingekaderd, maar daardoor ook iets uitgesloten.

Met name wat betreft beslispoint 2 (preventie dierenleed) is er kans dat het onderwerp niet goed is ingekaderd. Wel is er bij dit punt veel raakvlak met biodiversiteit. Dit geldt met name voor het verbeteren van dierenwelzijn bij niet-gehouden dieren. Knelpunten die niet binnen het dierenwelzijnsbeleid behandeld kunnen worden, landen in een biodiversiteitsbeleid.

Draagvlak

Uit gesprekken met verschillende belanghebbenden zijn de beslispunten gedestilleerd. Behalve een aantal interne belanghebbenden (van het Ruimtelijk Domein, Sociaal Domein, Communicatie, Veiligheid), zijn er adviesgesprekken geweest met personen uit de dierenopvang, dierenvervoer en met een dierenarts. Er is steun voor het ontwikkelen van een dierenwelzijnsbeleid. Deze personen hebben ook aangeboden om mee te denken in het hierop volgende beleidsproces.

Aanpak/Uitvoering

Na de behandeling van dit voorstel worden de punten die zijn vastgesteld beleidsmatig uitgewerkt in een dierenwelzijnsbeleid. Bij elk beslispoint horen verschillende belanghebbenden die graag hun input willen leveren.

Er is ten aanzien van gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid een uitgebreide handreiking van de Dierenbescherming. Die wordt, samen met de input van de eerdergenoemde belanghebbenden gebruikt voor een concept. Het concept wordt in een focusgroep besproken. Na de terugkoppeling wordt het uiteindelijke beleid geformuleerd en weer ter vaststelling aangeboden.

Communicatie

Ten aanzien van dit voorstel is er enkel met betrokken partijen gecommuniceerd. Dit gaat intern om de afdelingen Beleid Sociaal Domein, Veiligheid en Communicatie. Extern zijn dit de dierenambulance, de dierenopvang en twee dierenartsen.

Dit voorstel is het begin van een langer lopend beleidsproces. Als dit voorstel wordt vastgesteld en de ontwikkeling voor het dierenwelzijnsbeleid start zal er met communicatie worden afgestemd wat een geschikte strategie is richting het publiek. Dieren(welzijn) is iets wat veel mensen nauw aan het hart ligt, daarom is het zaak hier transparant en secuur mee om te gaan.

Onderwerp

Voorstel aanpak Dierenwelzijnsbeleid

Datum

9 augustus 2023

Kenmerk

172225

Pagina

3 van 5

Financiële consequenties

Voor het opstellen van het dierenwelzijnsbeleid is voldoende geld. Wat betreft de consequenties van de beslispunten staat hieronder een toelichting.

1. Dierenvervoer en dierenopvang

Dit is momenteel ongeveer €61.000 per jaar, voor drie uitvoerende partijen. Omdat het een wettelijke taak betreft zijn er wat dit betreft geen financiële consequenties van het aanstaand beleid, maar een vaste post die elk jaar voldaan moet worden.

2. Preventie van dierenleed

Als dit punt wordt vastgesteld wordt er in het beleidsstuk een voorstel gemaakt voor een uitvoeringsprogramma. In dit uitvoeringsprogramma wordt een onderscheid gemaakt tussen maatregelen die weinig tot geen invloed hebben op capaciteit en maatregelen die dat wel hebben.

Voorbeelden van no-regret maatregelen met enkel ambtelijke inzet zijn:

- Op de website of op social media meer aandacht besteden aan dierenwelzijn.
- Sociaal werkers van de gemeente informeren over signalen van dierenleed bij huisbezoeken.

Andere maatregelen kunnen geschat tussen de €2.000 en €10.000 kosten:

- Een campagne om de huiskat binnen te houden in het broedseizoen
- Acties om tuinen te vergroenen (Steenbreek)
- Subsidie te verlenen voor natuur- en milieueducatie
- Extra toezicht in het broedseizoen op o.a. loslopende honden buiten de hondenlosloopgebieden

Sommige maatregelen dienen meerdere doelen. De kosten kunnen in zo'n geval ook ergens anders weggezet worden. Door dit besispunt wel mee te nemen in de beleidsvorming kan dierenwelzijn ook dan geborgd worden.

3. Ondersteunen van minima bij huisdierversorgung

Uit een onderzoek van het Sociaal Domein (2019) en recent contact met dierenartsen blijkt dat er veel behoefte is aan ondersteuning. Vanuit het onderzoek komen twee denkrichtingen met betrekking tot kosten:

- Meebetalen aan kosten voor inenting en chippen. Kosten: geschat tot €10.000 bij volledige vergoeding, anders minder.
NB: Chippen van je kat wordt verplicht (€20-€50).
- Voorlichtingscampagne ontwikkelen over voorkomen van klachten bij huisdieren door correcte verzorging of juist door het niet aanschaffen van bepaalde soorten. Kosten: €500-€2.500, incidenteel.

De omvang van de doelgroep is momenteel onduidelijk, dit bemoeilijkt het schatten van de kosten (hoeveelheid, incidenteel/structureel). Samenwerking met de bereidwillige dierenartsen zal helpen om het probleem en de kosten beter te begrijpen. Dan wordt ook duidelijk of zij ook een deel van de kosten kunnen dragen. De samenwerking an sich, zijnde het beleidsproces, vergt ambtelijke inzet en is gedekt dit jaar.

Buiten dat is het mogelijk de verordening m.b.t. de GelrePas aan te passen zodat die ook voor dierenartskosten (zoals chippen) gebruikt mag worden.

Juridische consequenties

N.v.t.

Personele consequenties

Onderwerp

Voorstel aanpak Dierenwelzijnsbeleid

Datum

9 augustus 2023

Kenmerk

172225

Pagina

4 van 5

N.v.t.

WMO-aspecten

Dieren spelen een belangrijke rol in het leven van veel mensen, ook bij mensen die maatschappelijke ondersteuning kunnen gebruiken. In het domein wordt daarbij veel met vrijwilligers gewerkt (denk aan in de dierenopvang, maar ook project Dierenbuddy - waar vrijwilligers huisdierbezitters helpen met verzorging). Op de betreffende thema's wordt Sociaal Domein betrokken.

Gezondheid

Het welzijn van dieren is door te vertalen naar het welzijn van mensen. Denk aan niet-gehouden dieren die onze natuurgebieden nog aantrekkelijker maken voor een verkwikkende wandeling, niet-gehouden dieren die gezelschap bieden. Negatieve aspecten zijn bijvoorbeeld dat dieren gevaarlijke situaties kunnen veroorzaken op de weg of bijvoorbeeld ziektes kunnen het overbrengen.

Duurzaamheid

De balans tussen gehouden en niet-gehouden dieren is een rode lijn in het beleidsproces. Door verantwoordelijk om te gaan met onze gehouden dieren kunnen we indirect de natuur beschermen, denk aan het bewust omgaan met hondenlosloopgebieden en soortenmanagementplannen bij de isolatieopgave. Natuur levert allerlei diensten die voor duurzaamheid een belangrijke rol spelen (zuivert de lucht, produceert zuurstof, legt CO₂ vast, buffert grote hoeveelheden water, verkoelt).

Effect op vermindering regeldruk

N.v.t.

Standpunt O.R.

N.v.t.

Alternatieven

Als met geen van de beslispunten wordt ingestemd wordt er geen dierenwelzijnsbeleid geformuleerd. Omdat dierenvervoer en dierenopvang een wettelijke taak is, blijft de uitvoering hiervan wel staan.

Daarnaast heeft de raad de keuze om voor beslispunt 1-3 te kiezen, of voor 1 en 2, of voor 1 en 3.

Bijlage: Raadsvoorstel aanpak nota Dierenwelzijnsbeleid

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Team Beleid Ruimtelijk Domein

Nummer
16

Kenmerk
172225

Raad d.d.
1-11-2023

Paragraaf begroting
21

Portefeuillehouder
J. (Joa) Maouche MSc

Steller
(Franka) Veen-van der

Datum
13 september 2023

Onderwerp
Voorstel aanpak nota Dierenwelzijn

Geadviseerd besluit

De volgende kaders vast te stellen voor de Nota dierenwelzijn:

- a. Het uitvoeren van de wettelijke taak van dierenvervoer en dierenopvang wordt ingebed bij de gemeente.
- b. De gemeente gaat zich, naast de wettelijke taken, inzetten voor preventie van dierenleed.
- c. De gemeente gaat onderzoeken hoe inwoners met een kleine beurs te ondersteunen in het verzorgen en houden van hun huisdieren.

Toelichting op beslispunten

In de Perspectiefnota 2022-2026 staat het opstellen van een dierenwelzijnsbeleid voor 2023 op de agenda, naar aanleiding van het Coalitieakkoord 2018-2022. Bovenstaande beslispunten zijn geformuleerd opdat de kaders en verwachtingen voor het aanstaande dierenwelzijnsbeleid helder worden.

Het gaat om de volgende onderwerpen:

1. Dierenvervoer en dierenopvang

Het betreft de partijen Avolare, Hof van Ede en Dierenambulance Nederrijn. Er ligt hier een wettelijke taak van de gemeente (bewaarplicht, zie Kader). Momenteel is de financiële ondersteuning van deze partijen niet goed ingebed, dit blijkt uit onduidelijkheid over de afspraken bij zowel de gemeente als de andere partijen. Doordat mensen en dieren steeds vaker op vervelende manier in elkaars vaarwater zitten, is er meer werk voor de dierenopvang en dierenvervoer. Denk bijvoorbeeld aan de toenemende last van Vogelgriep en het steeds meer versnipperde landschap waardoor dieren zich minder veilig kunnen verplaatsen. Vanwege de wettelijke taak van de gemeente en dergelijke maatschappelijke ontwikkelingen is het belangrijk zo snel mogelijk helderheid te scheppen in onderlinge afspraken, zodat zij de taak goed kunnen uitvoeren.

Het gaat dan met name over financiële afspraken: wat is de verwachting van (de stijging van) de kosten elk jaar? Is het wenselijk om een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten? Door hier beleid over vast te stellen kan er helderder uitvoering worden gegeven aan deze taak.

2. Preventie van dierenleed

Uit gesprekken met de Dierenambulance blijkt dat er ook wat betreft het voorkomen van dierenleed een handelingsperspectief voor de gemeente is. Dit geldt voor zowel leed bij niet-gehouden als gehouden dieren. Dit zou de kosten van de opvang en het vervoer verminderen, maar ook het dierenwelzijn in de gemeente verhogen. Het gros van de preventieve maatregelen met betrekking tot niet-gehouden dieren hebben met habitatbescherming te maken: het ontwikkelen en behouden van een geschikte leefomgeving voor de dieren. Vooral voorlichting over verantwoord eigenaarschap kan wat betreft gehouden dieren een significante rol spelen.

Enkele voorbeelden:

- Loslopende huisdieren (honden en katten) kunnen zorgen voor een inbreuk op dierenwelzijn van wilde dieren, zoals het bejagen van jonge weidevogels in het broedseizoen of het verjagen van reekalfjes in de bossen. Ook is er een geringe toename van het aantal bijtincidenten van honden in de gemeente.
- Bestraatte tuinen van inwoners funest voor de verspreiding van de egel.
- Zwerfafval kan voor verstrikking of verstikking zorgen.
- Katten wiens chip niet correct is geregistreerd komen moeilijker weer bij hun thuis terecht.

Als de raad met dit punt instemt zal er in het beleidsstuk een overzicht komen met interventies die de gemeente kan doen om dierenwelzijn te verbeteren en kan er desgewenst een uitvoeringsagenda opgesteld worden.

No regret-maatregelen die weinig invloed op capaciteit hebben kunnen meteen worden uitgevoerd. Dit zijn met name eenmalige voorlichtingstaken: zo is er bijvoorbeeld op de gemeentelijke website al opgenomen hoe kattenbezitters verantwoordelijk kunnen handelen tijdens het broedseizoen en dat mensen die verhuizen niet moeten vergeten het adres op de chip van hun dier te wijzigen.

3. Gemeentelijke ondersteuning in het omgaan met gehouden dieren voor mensen met kleine beurs

Het kan veel effect hebben om huisdiereigenaren met kleine beurs te helpen met het goed behandelen van de dieren, omdat dit bijdraagt aan het welzijn van zowel de inwoners als de dieren. Er is al een verkenning gedaan op dit thema waaruit blijkt dat deze problematiek zeker speelt in onze gemeente.

Huisdieren bieden emotionele steun, verminderen eenzaamheid en bevorderen een gezondere levensstijl. Door financiële hulp en voorlichting over verantwoordelijk eigenaarschap te bieden, worden verwaarlozing en dierenleed voorkomen. Verwaarlozing en dierenleed kan voor verdriet of zelfs schulden bij de houder zorgen.

Hulp en voorlichting kan in overeenstemming met de dierenartsen, via de Gelrepas, door het stimuleren van zogenaamde Dierenbuddy's die anderen bijvoorbeeld helpen met uitlaten of het ontwikkelen van bewustwordingscampagnes samen met ketenpartners.

Als dit punt wordt vastgesteld wordt in het beleidsproces onderzocht wat een goeie strategie is – onder andere met dierenartsen, het Sociaal Domein en de afdeling communicatie.

Onderwerp

Voorstel aanpak nota Dierenwelzijn

Datum

9 augustus 2023

Kenmerk

172225

Pagina

2 van 7

Beoogd effect

Het effect van het hierop volgende dierenwelzijnsbeleid is een verhoging van dierenwelzijn en een betere ondersteuning van de partijen die we daarvoor nodig hebben. Dit door het goed uitvoeren van onze wettelijke taken, maar met een optie om ook op andere domeinen dierenwelzijn te bevorderen. Dit voorstel zelf is bedoeld om duidelijk te krijgen over de richting en kaders waarbinnen het beleidsstuk uitgewerkt gaat worden.

Kader

De wettelijke kaders voor dit stuk vinden we in de Wet dieren, het bewaarplicht en de Wet natuurbescherming. Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor dieren binnen de gemeentelijke grenzen en veel besluiten en handelingen van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren, daarom heeft het toch meerwaarde dat de gemeente in haar beleid aandacht besteedt aan dierenwelzijn. De gemeente heeft veelal een uitvoerende rol, maar heeft door haar beleid een keuze hoeveel ze zich voor dierenwelzijn wil inzetten.

In de Wet dieren spreekt men van inbreuk op dierenwelzijn als het dier last heeft van:

- Dorst, honger en onjuiste voeding;
- Fysiek en fysiologisch ongerief;
- Pijn, verwonding en ziektes;
- Angst en chronische stress;
- Beperking van hun natuurlijk gedrag.

De Wet dieren geldt voor eenieder die dieren houdt of zich met gehouden dieren bezighoudt. Dat is ook de gemeente. Een voorbeeld van de Wet dieren in de praktijk is ook de zogenaamde Huis- en Hobbydierenlijst (Positieflijst), die is per 1 januari 2024 van kracht en beschrijft welke zoogdieren gehouden mogen worden. Door dit soort recente ontwikkelingen wordt ons de spiegel voorgehouden of wij dierenhouder kunnen en willen blijven. Een directe consequentie voor ons is dat damherten vanaf dan niet meer gehouden mogen worden: er geldt een uitsterf beleid.

Ook is er de bewaarplicht: de gemeente is verantwoordelijk voor gevonden dieren en heeft 14 dagen bewaarplicht (Burgerlijk Wetboek Boek 5, artikel 8 lid 3) en ook voor dieren die wegens huisuitzettingen, detenties of gezondheidsrisico's opgeslagen moeten worden (Algemene wet bestuursrecht 5:29 en 5:30). Dit moet zich uiten in het faciliteren van dierenopvang en dierenambulance.

Op grond van de Wet natuurbescherming artikel 1.11 is eenieder (ook de gemeente) zorgplichtig voor de natuur. De gemeente heeft een voorlichtings- en uitvoeringsrol binnen de Wet Natuurbescherming. Dit is dus ook een wettelijk kader waar de gemeente aan moet voldoen, denk aan het snoeien van bomen waar vogels in zitten. Een actueel voorbeeld is de isolatieopgave die we als land hebben: in spouwmuuren zitten dikwijls beschermde dieren die het isoleren kunnen bemoeilijken. Veel gemeentes ontwikkelen een zogenaamd soortenmanagementplan, maar de provincie Gelderland (bevoegd gezag bij de Wet natuurbescherming) is hier nog terughoudend over.

Argumenten

Onderstaande argumenten horen bij bovenstaande beslispunten.

- 1.1 Door onduidelijkheid over de financiële afspraken tussen gemeente en uitvoerende partij kan de uitvoering van de wettelijke taak in het geding komen.

Onderwerp

Voorstel aanpak nota Dierenwelzijn

Datum

9 augustus 2023

Kenmerk

172225

Pagina

3 van 7

- 1.2 De dierenambulance merkt door de jaren heen een toename van het aantal ritten, dit maakt de taak urgenter.
- 2.1 Uit gesprekken met betrokkenen blijkt dat er veel te doen is aan preventie, met zowel laagdrempelige als meer complexe interventies. Dit verbetert dierenwelzijn.
- 2.2 Ook kan het inzetten op preventieve maatregelen op termijn ook de kosten van dierenvervoer en dierenopvang verminderen.
- 2.2 Daarbij geeft inzetten op preventie een goeie invulling voor de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.
- 3.1 Door inwoners met kleine beurs te helpen met de financiële lasten van huisdierbezit wordt het welzijn van hun huisdieren verhoogd. Ze lopen bijvoorbeeld minder lang rond met kwalen, krijgen op tijd hun injecties en worden correct gechipt.
- 3.2 Ook wordt het welzijn van de doelgroep verhoogd, doordat die zorgen worden verlicht. Denk aan voorkomen van schulden, maar ook de emotionele en sociale rol van een huisdier.

Kanttekeningen

In dit voorstel wordt de aandacht gevestigd op drie onderwerpen die wezenlijk zijn voor een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid, maar uit gesprekken met betrokken partijen en onderzoek naar beleid van andere gemeentes blijkt dat dierenwelzijn een groot en complex onderwerp kan worden. Er kunnen dus er tijdens het beleidsproces onderwerpen opduiken die buiten de gestelde kaders vallen. Er wordt iets ingekaderd, maar daardoor ook iets uitgesloten.

Met name wat betreft punt 2 (preventie) is er kans dat het onderwerp niet goed genoeg is ingekaderd. Wel is er bij dit punt veel raakvlak met biodiversiteit. Dit geldt met name voor het verbeteren van dierenwelzijn bij niet-gehouden dieren. Knelpunten die niet binnen dit beleid behandeld kunnen worden, landden in een biodiversiteitsbeleid.

Draagvlak

In de gemeente zijn verschillende partijen actief met dierenwelzijn bezig. Er zijn verschillende vee- of dierenartspraktijken¹, waarvan een enkele vanuit zichzelf al coulant omgaan met de verzorgingskosten van huisdieren van minima. Ook is er een dierenambulance gevestigd, Dierenambulance Nederrijn in Heelsum. Het gebied dat de Dierenambulance Nederrijn bestrijkt, bestaat uit de gemeenten Renkum, Wageningen en Rhenen. Er werken 46 vrijwilligers. In Doorwerth is Wildopvang Avolare gevestigd. Avolare vangt dieren op uit 12 gemeenten, dit doen ze met zo'n 50 vrijwilligers. Zowel Dierenambulance Nederrijn als Avolare zetten zich ook via educatie en voorlichting in voor meer bewustzijn over dierenwelzijn.

Verschillende vrijwilligersgroepen houden zich daarnaast op meer specialistische manieren bezig met het voorkomen van dierenleed bij wilde dieren. Zo zijn er groepen die gedurende de amfibieëntrek verschillende soorten helpen oversteken, groepen die nesten van grondbroedende vogels markeren in te maaien velden, zwerfafvalbrigades die opruimen en zo mogelijke verstikking bij dieren voorkomen. Ook is er Kinderboerderij Heidestein in Heelsum. Naast de gebruikelijke kinderboerderijfunctie biedt deze plek een unieke dienst: men kan konijnen en cavia's op proef in huis krijgen, zodat er meer weloverwogen besloten wordt om een dier in huis te nemen.

In aanloop tot dit voorstel zijn er gesprekken geweest met enkele spelers extern (de dierenambulance, de wildopvang, dierenartsen) en intern (Ruimtelijk Domein, Sociaal Domein,

¹ De Dorskamp (Renkum), Hipposan (Wolfheze), Dierenkliniek Oosterbeek (Oosterbeek), Mijn Dierenarts (Oosterbeek), Diersaam (Oosterbeek)

Team Veiligheid, Communicatie). Hieruit bleek dat er behoefte was aan een dierenwelzijnsbeleid en dat de betrokken personen dit ook steunen. De drie beslispunten zijn gedestilleerd uit de input van deze personen. Deze personen hebben ook aangeboden om mee te denken in het hierop volgende beleidsproces.

Aanpak/Uitvoering

Na de behandeling van dit voorstel worden de punten die zijn vastgesteld beleidsmatig uitgewerkt in een dierenwelzijnsbeleid. Bij elk besispunt horen verschillende belanghebbenden die graag hun input willen leveren.

Er is ten aanzien van gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid een uitgebreide handreiking van de Dierenbescherming. Die wordt, samen met de input van de eerdergenoemde belanghebbenden gebruikt voor een concept. Het concept wordt in een focusgroep besproken. Na de terugkoppeling wordt het uiteindelijke beleid geformuleerd en weer ter vaststelling aangeboden.

Communicatie

Ten aanzien van dit voorstel is er enkel met betrokken partijen gecommuniceerd. Dit gaat intern om de afdelingen Beleid Sociaal Domein, Veiligheid en Communicatie. Extern zijn dit de dierenambulance, de dierenopvang en twee dierenartsen.

Dit voorstel is het begin van een langer lopend beleidsproces. Als dit voorstel wordt vastgesteld en de ontwikkeling voor het dierenwelzijnsbeleid start zal er met communicatie worden afgestemd wat een geschikte strategie is richting het publiek. Dieren(welzijn) is iets wat veel mensen nauw aan het hart ligt, daarom is het zaak hier transparant en secuur mee om te gaan.

Financiële consequenties

Voor het opstellen van het dierenwelzijnsbeleid is voldoende geld. Wat betreft de consequenties van de beslispunten staat hieronder een toelichting.

1. Dierenvervoer en dierenopvang

Dit is momenteel ongeveer €61.000 per jaar, voor drie uitvoerende partijen. Omdat het een wettelijke taak betreft zijn er wat dit betreft geen financiële consequenties van het aanstaand beleid, maar een vaste post die elk jaar voldaan moet worden.

2. Preventie van dierenleed

Als dit punt wordt vastgesteld wordt er in het beleidsstuk een voorstel gemaakt voor een uitvoeringsprogramma. In dit uitvoeringsprogramma wordt een onderscheid gemaakt tussen maatregelen die weinig tot geen invloed hebben op capaciteit en maatregelen die dat wel hebben.

Voorbeelden van no-regret maatregelen met enkel ambtelijke inzet zijn:

- Op de website of op social media meer aandacht besteden aan dierenwelzijn.
- Sociaal werkers van de gemeente informeren over signalen van dierenleed bij huisbezoeken.

Andere maatregelen kunnen geschat tussen de €2.000 en €10.000 kosten:

- Een campagne om de huiskat binnen te houden in het broedseizoen
- Acties om tuinen te vergroenen (Steenbreek)
- Subsidie te verlenen voor natuur- en milieueducatie
- Extra toezicht in het broedseizoen op o.a. loslopende honden buiten de hondenloslooplegebieden

Sommige maatregelen dienen meerdere doelen. De kosten kunnen in zo'n geval ook ergens anders weggezet worden. Door dit besispunt wel mee te nemen in de beleidsvorming kan dierenwelzijn ook dan geborgd worden.

3. Ondersteunen van minima bij huisdierverzorging

Uit een onderzoek van het Sociaal Domein (2019) en recent contact met dierenartsen blijkt dat er veel behoefte is aan ondersteuning. Vanuit het onderzoek komen twee denkrichtingen met betrekking tot kosten:

- Meebetalen aan kosten voor inentingen en chippen. Kosten: geschat tot €10.000 bij volledige vergoeding, anders minder.
NB: Chippen van je kat wordt verplicht (€20-€50).
- Voorlichtingscampagne ontwikkelen over voorkomen van klachten bij huisdieren door correcte verzorging of juist door het niet aanschaffen van bepaalde soorten. Kosten: €500-€2.500, incidenteel.

De omvang van de doelgroep is momenteel onduidelijk, dit bemoeilijkt het schatten van de kosten (hoeveelheid, incidenteel/structureel). Samenwerking met de bereidwillige dierenartsen zal helpen om het probleem en de kosten beter te begrijpen. Dan wordt ook duidelijk of zij ook een deel van de kosten kunnen dragen. De samenwerking an sich, zijnde het beleidsproces, vergt ambtelijke inzet en is gedekt dit jaar.

Buiten dat is het mogelijk de verordening m.b.t. de GelrePas aan te passen zodat die ook voor dierenartskosten (zoals chippen) gebruikt mag worden.

Juridische consequenties

N.v.t.

WMO-aspecten

Dieren spelen een belangrijke rol in het leven van veel mensen, ook bij mensen die maatschappelijke ondersteuning kunnen gebruiken. In het domein wordt daarbij veel met vrijwilligers gewerkt (denk aan in de dierenopvang, maar ook project Dierenbuddy - waar vrijwilligers huisdierbezitters helpen met verzorging). Op de betreffende thema's wordt Sociaal Domein betrokken.

Gezondheid

Het welzijn van dieren is door te vertalen naar het welzijn van mensen. Denk aan niet-gehouden dieren die onze natuurgebieden nog aantrekkelijker maken voor een verkwikkende wandeling, niet-gehouden dieren die gezelschap bieden. Negatieve aspecten zijn bijvoorbeeld dat dieren gevaarlijke situaties kunnen veroorzaken op de weg of bijvoorbeeld ziektes kunnen het overbrengen.

Duurzaamheid

De balans tussen gehouden en niet-gehouden dieren is een rode lijn in het beleidsproces. Door verantwoordelijk om te gaan met onze gehouden dieren kunnen we indirect de natuur beschermen, denk aan het bewust omgaan met hondenlosloopgebieden en het soortenmanagementplan. Natuur levert allerlei diensten die voor duurzaamheid een belangrijke rol spelen (zuivert de lucht, produceert zuurstof, legt CO2 vast, buffert grote hoeveelheden water, verkoelt).

Effect op vermindering regeldruk

N.v.t.

Onderwerp

Voorstel aanpak nota Dierenwelzijn

Datum

9 augustus 2023

Kenmerk

172225

Pagina

6 van 7

Alternatieven

Als met geen van de beslispunten wordt ingestemd wordt er geen dierenwelzijnsbeleid geformuleerd. Omdat dierenvervoer en dierenopvang een wettelijke taak is, blijft de uitvoering hiervan wel staan.

Daarnaast heeft de raad de keuze om voor beslispunt 1-3 te kiezen, of voor 1 en 2, of voor 1 en 3.

Bijlage: B&W voorstel aanpak Dierenwelzijnsbeleid

Van: Agnes Schaap
Verzonden: maandag 18 september 2023 08:03
Aan: Joa Maouche
Onderwerp: FW: Handelingsperspectief wolf voor lokale overheden en burgemeesters - versneld naar Veluwe burgemeesters

Urgentie: Hoog

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | 5.1.2e | Wethouder M. Mulder | Wethouder J. Maouche
Werkdagen | Maandag t/m vrijdagochtend

Gemeente Renkum
Telefoon (026) 33 48 111
Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Bezoekadres Generaal Urquhartlaan
4, Oosterbeek
www.renkum.nl

Voor digitale communicatie gelden er regels. Kijk hiervoor op www.renkum.nl/digitaal

Van: 5.1.2e <secretaris@vnggelderland.nl>
Verzonden: vrijdag 15 september 2023 14:29
Onderwerp: Handelingsperspectief wolf voor lokale overheden en burgemeesters - versneld naar Veluwe burgemeesters
Urgentie: Hoog

U ontvangt niet vaak e-mail van secretaris@vnggelderland.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Geachte burgemeester of geacht bestuurssecretariaat,

Hieronder treft u een bericht voor de burgemeester aan met daarin een link. Op verzoek van Gelders gedeputeerde Zoet wordt deze mail u toegezonden.

Indien de mail via het bestuurssecretariaat binnenkomt, graag direct doorzetten naar de burgemeester met vriendelijke groet,

5.1.2e
Manager bureau VNG Gelderland
5.1.2e
secretaris@vnggelderland.nl

Secretariaat:
Postbus 1, 6658 ZG Beneden-Leeuwen
026-669 01 96

BERICHT VOOR BURGEMEESTERS OP DE VELUWE

Wat te doen bij een wolf in uw gemeente?

Handelingsperspectief voor burgemeesters nu beschikbaar voor overheden

De wolf is terug in Nederland en het aantal wolven neemt jaarlijks toe. Inwoners van gemeenten krijgen steeds vaker te maken met de aanwezigheid van wolven en de gevolgen daarvan. Bestuurders en ambtenaren in gemeenten worden nu soms verrast door de komst van de wolf binnen de gemeentegrenzen. In bepaalde situaties vereist de aanwezigheid van een wolf acties van de overheid. Hiervoor is een handelingsperspectief voor lokale overheden en burgemeesters opgesteld.

In dit handelingsperspectief en bijbehorende toolkit worden de wettelijke kaders, bevoegdheden en mandatering en de vastgestelde interventierichtlijnen geschetst. Gezamenlijk beschrijft dat de rol van provincie en gemeente. Daarnaast is een aantal draaiboeken opgenomen die kunnen dienen als voorbeeld voor gemeenten.

Notitie digitaal beschikbaar

Dit handelingsperspectief voor lokaal bestuur is beschikbaar voor burgemeester, wethouders en ambtenaren van (lokale) overheden. De notitie is nu op verzoek van gedeputeerde Harold Zoet versneld digitaal beschikbaar gesteld voor burgemeesters op de Veluwe via <https://vng gelderland.nl/handelingsperspectief-wolf/Notitie.pdf>

Verzoek is om de link niet te publiceren en/of extern te verspreiden.

Op korte termijn verspreidt VNG Gelderland deze notitie breed in Gelderland en richting de VNG-afdelingen in andere provincies.

Openbare orde en veiligheid

Veiligheid van mensen staat bovenaan. Wanneer die veiligheid acuut in het geding is door de aanwezigheid van een wolf, kan op last van de burgemeester worden ingegrepen. In een dergelijke situatie is de burgemeester het bevoegd gezag. Ook provincies kunnen op basis van de Wet natuurbescherming ingrijpen wanneer openbare orde en veiligheid in het geding is. De daarvoor te hanteren procedures zijn gericht op het voorkomen van onveilige situaties dan op het acuut inspelen daarop.

In de interventierichtlijnen van het IPO wolvenplan wordt voor verschillende situaties duiding gegeven aan de juridische en beleidsmatige kaders die in het wolvenplan uiteen zijn gezet. Dit handelingsperspectief is bedoeld als hulpmiddel voor gemeenten om inzicht te geven in de beschikbare informatie, zodat op het moment dat dit nodig is er een goede inschatting kan worden gemaakt van de situatie en het bepalen van de handelwijzen die daarbij horen.

Vanuit gemeentelijk beleid moet er ook worden gekeken naar de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van wolfwerende afasteringen en uitvoeringsaspecten die bij preventieve maatregelen aan de orde zijn. Naar informatie over het gedrag van de wolf, schadepreventiemaatregelen en de subsidiemogelijkheden wordt in de notitie doorverwezen.

Werkgroep

Deze notitie is opgesteld door de Werkgroep informatievoorziening lokale overheden, op basis van collegiale inbreng van de leden: wolvencommissies Gelderland en Fryslân, Gemeente Heusden, BIJ12, Interprovinciaal Overleg, VNG en Provincie Drenthe. VNG Gelderland faciliteert de informatievoorziening richting lokale overheden.

Het handelingsperspectief is geen juridisch bindend document, maar gebaseerd op bestaande wet- en regelgeving en ervaringen in de afgelopen jaren. Voortschrijdend inzicht en aanpassingen van wet- en regelgeving kunnen leiden tot noodzakelijke actualisatie(s) van dit document.

Vriendelijke groet,

namens de wolvencommissie Gelderland

5.1.2e

Projectorganisator communicatie

M 5.1.2e

--
met vriendelijke groet,

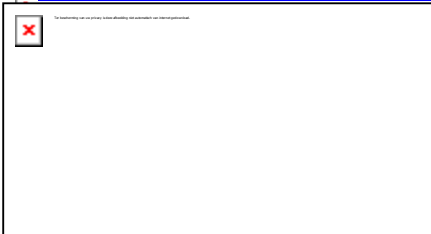
5.1.2e

Manager bureau VNG Gelderland

5.1.2e

secretaris@vng gelderland.nl

Secretariaat:

Postbus 1, 6658 ZG Beneden-Leeuwen

☎ 026-669 01 96